

Rijksoverheid

Digitaal machtigen *in de zorgsector*

Een handreiking om uniformiteit te bereiken in het gebruik van de publieke machtigingsvoorziening

Start

Overzicht aanbevelingen & overwegingen

Om de publieke machtigingsvoorziening in gebruik te nemen dient u als zorgaanbieder – eventueel in overleg met de softwareleverancier – een aantal keuzes te maken over de manier waarop u deze functionaliteit wilt gebruiken. Dit is een overzicht van aanbevelingen en overwegingen die richting kunnen geven aan deze keuzes.

Met name voor de aanbevelingen is het belangrijk hier goed kennis van te nemen. Hoe meer zorgaanbieders deze opvolgen, hoe groter de uniformiteit binnen de zorgsector als geheel. Dit komt de gebruiksvriendelijkheid voor patiënten en gemachtigden ten goede.

Feedback

Het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport blijft graag op de hoogte van de wijze waarop zorgaanbieders de publieke machtigingsvoorziening inzetten. Maakt u afwijkende keuzes? Laat het ons dan weten via e-ID@nictiz.nl. Het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport gebruikt uw feedback om de handreiking te blijven actualiseren en ontwikkelen.

Aanbevelingen

Overwegingen

Borging binnen de organisatie

Aandachtspunten

1

Beschikbare diensten per machtiging

Het gehele digitale dossier wordt opengesteld voor de vertegenwoordiger. Deze heeft daarmee dezelfde inzagemogelijkheden en handelingsbevoegdheden als de patiënt binnen het portaal.

[Lees verder →](#)

2

Inlogschermen

Op de website van de zorgverlener staat de knop 'inloggen voor jezelf' en 'inloggen voor iemand anders'.

[Lees verder →](#)

3

Gebruik Berichtenbox MijnOverheid

De berichtenbox van MijnOverheid wordt niet gebruikt. De machtigingsvoorziening wordt alleen ingezet voor toegang tot het patiëntenportaal of de medische gegevens voor een PGO.

[Lees verder →](#)

Overzicht aanbevelingen & overwegingen

1. Beschikbare diensten per machtiging

Van welke digitale diensten kan een gemachtigde gebruikmaken? Is dat gelijk aan wat de patiënt kan of niet?

Aanbeveling

Het gehele digitale dossier staat open voor de gemachtigde met dezelfde mogelijkheden en bevoegdheden als de patiënt heeft.

Toelichting

Bij overheidsinstanties kunnen machtigingen per dienst afgenomen worden (denk aan het onderscheid belastingaangifte 2019 en belastingaangifte 2020). Voor de zorg is echter de keuze gemaakt om de machtiging alleen op organisatieniveau af te geven. Dit om een oerwoud aan diensten, en daarmee een zeer onoverzichtelijk machtigingsproces voor patiënten en hun gemachtigden, te voorkomen.

Als zorgaanbieder dient u nog wel een keuze te maken in wat een gemachtigde allemaal kan met een geactiveerde machtiging. Het advies om het gehele digitale dossier open te stellen voor de gemachtigde komt voort uit een onderzoek van de Patiëntenfederatie Nederland uit 2019 onder 11.028 patiënten. De achterliggende gedachte daarbij: het merendeel van patiënten dat gebruik wil maken van een machtiging is hierdoor geholpen in hun behoefte aan ondersteuning¹.

¹ Twee jaar na de algehele implementatie van de publieke machtigingsvoorziening evalueren we deze werkwijze. Mogelijk kan er dan een afsplitsing gemaakt worden voor een beperkte machtiging bijvoorbeeld voor het logistieke deel (afspraken regelen).

Overzicht aanbevelingen & overwegingen

2. Inlogschermen

Als een patiënt of gemachtigde gaat inloggen zal deze moeten kiezen of hij voor zichzelf of voor een ander inlogt en (op termijn) via welk inlogmiddel (DigiD of een ander privaat inlogmiddel). Deze keuzes kunnen gemaakt worden in het scherm van de zorgaanbieder of van de ToegangVerleningService. Hier kan ook het onderscheid gemaakt worden dat een deel gekozen wordt bij de zorgaanbieder en deel bij de ToegangVerleningService.

Aanbeveling

Op de website van u als zorgaanbieder kan de patiënt kiezen of hij/zij voor zichzelf of iemand anders inlogt via TVS wordt de keuze gemaakt voor het inlogmiddel. Als DigiD de enige keuze als inlogmiddel, dan volgt er geen keuzescherf en wordt er direct doorgeleid naar DigiD.

Toelichting

Het streven is om het voor de patiënten en gemachtigden zo eenvoudig mogelijk te maken. Deze eenvoud zit bijvoorbeeld in uniformiteit, het aantal klikken dat benodigd is om in te loggen en het aantal keer doorgelinkt worden naar andere websites. Via deze keuze heb je de minste aantal klikken, maar nog wel eenduidigheid. TVS toont het scherm voor keuze inlogmiddel, waarmee dat voor elke zorgaanbieder met TVS hetzelfde is.

Overzicht aanbevelingen & overwegingen

3. Gebruik Berichtenbox MijnOverheid

De publieke machtigingsvoorziening kan aangesloten worden voor toegang tot de digitale dienstverlening bij de organisatie voor berichten van de organisatie via de Berichtenbox van MijnOverheid. Organisaties kunnen kiezen of ze van beide aansluitvormen gebruik willen maken.

Aanbeveling

Gebruik de publieke machtigingsvoorziening alleen voor toegang tot het patiëntenportaal en de Persoonlijke GezondheidsOmgeving. Laat een aansluiting op de Berichtenbox van Mijnoverheid achterwege.

Toelichting

De publieke machtigingsvoorziening kan aangesloten worden voor toegang tot de digitale dienstverlening bij de organisatie voor berichten van de organisatie via de Berichtenbox van MijnOverheid. Organisaties kunnen kiezen of ze van beide aansluitvormen gebruik willen maken.

De zorg maakt momenteel geen gebruik van MijnOverheid en de Berichtenbox en de behoefte is er op dit moment niet, omdat er voldoende andere communicatiemiddelen zijn om met de patiënt en de vertegenwoordigers te communiceren.

Overzicht aanbevelingen & overwegingen

Naast de aanbevelingen voor de basisinrichting kunt u als zorgaanbieder ook op andere onderwerpen keuzes maken over de wijze waarop de publieke machtigingsvoorziening wordt geïmplementeerd. Deze keuzes hebben minder impact op de patiënt. Ook is bij de betreffende onderwerpen vaker sprake van verklaarbare verschillen tussen zorgaanbieders. Daarom spreken we hier van overwegingen en streven we op deze punten niet nadrukkelijk naar uniformiteit.

Feedback

Het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport blijft graag op de hoogte van de wijze waarop zorgaanbieders de publieke machtigingsvoorziening inzetten. Kom je tot andere keuzes? Laat het ons dan weten via e-ID@nictiz.nl. Op die manier kunnen wij de handreiking blijven actualiseren en ontwikkelen.

Aanbevelingen

Overwegingen

Borging binnen de organisatie

Aandachtspunten

4

Informatiebron

Bij vragenlijsten of e-consults automatisch laten aangeven of de patiënt zelf of een gemachtigde de gegevens heeft ingevoerd.

[Lees verder →](#)

5

Standaardinstelling: open of dicht

Het patiëntenportaal is als uitgangspunt toegankelijk voor de patiënt en de gemachtigden en toont alle relevante informatie. De arts heeft de mogelijkheid om een dossier in zijn geheel (voor patiënt en/of alle gemachtigden) dicht te zetten als hij/zij daar reden toe ziet. Een zorgverlener kan er wel voor kiezen om voor bepaalde groepen (bijv. gedetineerden) het portaal standaard dicht te zetten.

[Lees verder →](#)

6

Kinderen

Ouders met gezag krijgen toegang door ze te koppelen aan het dossier van hun kind(eren). Hiervoor wordt het gezag eerst gecheckt en indien nodig toestemming aan het kind gevraagd. Het betreft een tijdelijke oplossing, in afwachting van de voorziening voor ouderlijk gezag.

[Lees verder →](#)

7

Inzicht in gebruik

Voor de patiënt is in het portaal inzichtelijk dat een gemachtigde in zijn dossier heeft ingelogd, maar niet wat diegene heeft gedaan. Detailgegevens zijn opvraagbaar door de patiënt.

[Lees verder →](#)

Overzicht aanbevelingen & overwegingen

4. Informatiebron

Voor artsen of verplegend personeel kan het wenselijk zijn te weten of ze te maken hebben met de patiënt zelf of een gemachtigde. Bijvoorbeeld als het gaat om het invullen van formulieren en het plannen van een e-consult.

Overweging

Bij vragenlijsten of e-consults kan een zorgaanbieder automatisch laten registreren wie de informatie heeft ingevuld of het consult voert: de patiënt of een gemachtigde. Dit kan ook nog aangevuld worden met een invulveld, waarmee de gemachtigde de naam of relatie met de patiënt kan invullen.

Overzicht aanbevelingen & overwegingen

5. Standaardinstelling: open of dicht

Patiënten en gemachtigden kunnen via het patiëntenportaal inloggen en hebben zo toegang tot medische gegevens.

Er zijn situaties denkbaar waarin een arts of andere zorgverlener de mogelijkheid wil hebben gegevens wel vast te leggen, maar niet direct open te stellen voor inzage. Bijvoorbeeld in gevallen waar patiënten vaak niet in staat zijn om gegevens op de juiste manier te interpreteren.

Overweging

Het patiëntenportaal staat als default open voor zowel de patiënt als de gemachtigden. Daarnaast wordt de voorziening zo ingericht dat de arts de mogelijkheid heeft een dossier in zijn geheel (voor de patiënt en/of alle gemachtigden) dicht te zetten als hij/zij daar reden toe ziet.

Alternatief is het zo in te richten dat een dossier pas open te zetten als de arts of andere zorgverlener daar toestemming voor heeft gegeven. Deze variant heeft echter wel een aantal praktische bezwaren, waaronder een hogere administratieve last. Om ervoor te zorgen dat artsen informatie kwijt kunnen die nog niet gedeeld kan worden, kunnen ze gebruik maken van de besloten delen van het dossier.

Om veiligheidsredenen kan een zorgaanbieder ervoor kiezen om het al dan niet openstellen te koppelen aan profielen, zoals:

- Geen bijzonderheden → portaal staat open tenzij arts of andere zorgverlener anders beslist.
- Speciale doelgroepen (zoals bekende personen, gedetineerden, wilsonbekwamen) → portaal staat dicht totdat hulpverlener anders beslist.
- Kinderen → portaal staat dicht (zie overweging 'kinderen').

Overzicht aanbevelingen & overwegingen

6. Kinderen

Kinderen (en hun ouders/voogden) vallen feitelijk onder wettelijke vertegenwoordiging. Tot een voorziening voor deze vorm van vertegenwoordiging beschikbaar is, heeft een zorgaanbieder een aantal keuzes om de inzage in medische gegevens van kinderen door hun ouders of voogden in te regelen.

Als zorgaanbieder kunt u de inzage door gemachtigden open houden of dicht zetten voor kinderen van 0-12 jaar en 12-16 jaar. Dit betreft zowel een juridische als een praktische overweging. Juridisch gezien is een machtiging voor de digitale dienstverlening afgegeven door een kind niet geldig. Echter technisch gezien kan het kind wel een machtiging afgeven in de publieke machtigingsvoorziening.

Wij dragen hier een tijdelijke oplossing aan voor de situatie waarin de voorziening voor ouderlijk gezag nog niet beschikbaar is. Deze oplossing vereist een actie en goedkeuring vanuit de zorgverlener/zorginstelling.

Overweging

Ouders met gezag worden gekoppeld aan het dossier van het kind en kunnen met hun eigen DigiD inloggen in het dossier van hun kind. Deze koppeling kan vervallen bij de leeftijd van 12 jaar. Het dossier staat dicht voor gemachtigden.

Ouders met ouderlijk gezag over kinderen van 12 tot 16 jaar worden gekoppeld aan het dossier van het kind als het kind daar expliciet toestemming voor heeft gegeven. De ouder kan dan met zijn/haar eigen DigiD inloggen in het dossier van het kind. Deze koppeling vervalt automatisch bij de leeftijd van 16 jaar. Het dossier staat dicht voor gemachtigden.

Het dossier voor 12 tot 16-jarigen wordt alleen open gezet voor gemachtigden als de gezaghebbende ouders hier expliciet toestemming voor hebben gegeven, bijvoorbeeld aan een balie.

Overzicht aanbevelingen & overwegingen

7. Inzicht in gebruik

Een patiënt kan voor meerdere personen een machtiging aanvragen. Voor de patiënt is het daarbij wenselijk zicht te hebben op het gebruik van deze machtigingen. Hierbij kan onderscheid worden gemaakt in:

- Inzichtelijk hebben dat een gemachtigde namens hem/haar heeft ingelogd.
- Inzichtelijk hebben wat de gemachtigde namens hem/haar heeft gedaan.

Overweging

Voor de patiënt is inzichtelijk dat een gemachtigde in zijn dossier heeft ingelogd, maar niet wat diegene heeft gedaan.

De informatie moet de patiënt inzicht geven of een gemachtigde toegang heeft gehad tot het dossier. Echter een uitgebreide lijst van activiteiten in het dossier maakt de lijst onoverzichtelijk voor de patiënt. Op aanvraag moeten gedetailleerde loggegevens wel beschikbaar zijn. De publieke machtigingsvoorziening stuurt enkel (versleutelde) BSN-nummers mee om de toegang voor een gemachtigde te geven. Het is dus niet mogelijk een naam van de gemachtigde te loggen, alleen de specifieke identiteitscode. In combinatie met de details van het gebruik van de machtiging van de publieke machtigingsvoorziening is voor de patiënt wel te achterhalen wie deze persoon is².

² Bij de Logius (de beheerder van de machtigingsvoorziening) kan een patiënt opvragen wie toegang heeft gekregen tot welke organisatie, maar niet wat diegene daar ingekeken of gedaan heeft. Deze informatie moet bij de zorgaanbieder gelogd worden.

Borging binnen de organisatie

Het gebruik van een patiëntenportaal heeft invloed op het gehele zorgproces. Het toevoegen van de publieke machtigingsvoorziening betekent niet alleen voor patiënten een verandering, maar voor alle betrokkenen. De belangrijkste betrokkenen zijn hieronder per doelgroep beschreven, het staat u als zorgaanbieder vrij of en hoe u invulling wilt geven aan de borging binnen uw organisatie en communicatie aan doelgroepen.

Aanbevelingen

Overwegingen

Borging binnen de organisatie

Aandachtspunten

Communicatie

Patiënten en gemachtigden

Als zorgaanbieder stelt u een nieuwe dienst beschikbaar aan uw patiënten. Hierover communiceert u zelf, zodat ze weten dat het bestaat, hoe het werkt, hoe ze er gebruik van kunnen maken en welke eerdere werkwijzen mogelijk komen te vervallen.

[Lees verder →](#)

Zorgpersoneel

Voor zorgpersoneel is het van belang zich te realiseren dat mogelijk ook anderen de gegevens inzien en handelen namens de patiënt. Als hier reden toe is kan de arts of andere zorgverlener bij de patiënt nagaan wie (mede) in het dossier heeft gekeken of gegevens heeft doorgegeven. Daarnaast dienen medewerkers van de helpdesk te beschikken over voldoende kennis over de publieke machtigingsvoorziening om vragen hierover te kunnen beantwoorden of door te verwijzen naar de juiste instantie.

Bedrijfsvoering

Eventuele bestaande machtigingsprocessen en –administratie moeten worden aangepast of kunnen mogelijk helemaal komen te vervallen. Denk aan analoge machtigingsregistratie, formulieren en informatie hierover in verschillende communicatiemiddelen. Denk eraan ook hierover te communiceren aan patiënten of medewerkers als wijzigingen impact op hen hebben.

Systeemleverancier

De softwareleverancier draagt er zorg voor dat patiënten en gemachtigden toegang hebben tot het patiëntenportaal, conform wettelijke afspraken. Zij dragen zorg voor het loggen van activiteiten in het portaal volgens NEN 7513 en richten het portaal en onderliggende machtigingsdienst functioneel in conform gemaakte keuzes.

Borging binnen de organisatie

Patiënten en gemachtigden

Als zorgaanbieder stelt u een nieuwe dienst beschikbaar aan uw patiënten. Hierover communiceert u zelf, zodat patiënten weten dat het bestaat, hoe het werkt, hoe ze er gebruik van kunnen maken en welke eerdere werkwijzen mogelijk komen te vervallen. Ook als u wijzigingen aanbrengt in de dienstverlening, of dat het portaal standaard wordt opengezet in plaats van dicht, bent u als zorgaanbieder verantwoordelijk voor de juiste communicatie naar de patiënten. Dit geldt eveneens voor de juiste tekst van uw organisatie op www.machtigen.digid.nl.

Wij adviseren om hierin gelijk op te trekken met de communicatie rondom de overgang naar DigiD met betrouwbaarheidsniveau substantieel. Het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties zullen hiervoor informatie over de machtigingsvoorziening opnemen in de communicatietoolbox van DigiD. Via www.gegevensuitwisselingindezorg.nl/digitale-toegang is de link te vinden naar deze toolbox.

Aandachtspunt

Patiënten gaan een machtiging registreren bij een centrale voorziening, dit gebeurt niet (meer) bij u als zorgaanbieder. Door het afgeven van een machtiging geeft de patiënt toestemming (conform AVG-voorschriften) dat een derde zijn/haar medisch dossier mag inzien en de functionaliteiten van het patiëntenportaal kan gebruiken voor bijvoorbeeld het maken van een afspraak of een digitaal consult. Patiënten blijven wel zelf verantwoordelijk, de verantwoordelijkheid wordt niet overgegeven met een vrijwillige machtiging. Denk hierbij bijvoorbeeld aan het nakomen van een tandartsafpraak. Het is belangrijk dat patiënten en hun gemachtigden dit beseffen.

Aandachtspunten

[Aanbevelingen](#)
[Overwegingen](#)
[Borging binnen de organisatie](#)
[Aandachtspunten](#)

Betrouwbaarheidsniveaus

In de zorg moet DigiD met het hoogst beschikbare betrouwbaarheidsniveau gebruikt worden. Het betrouwbaarheidsniveau van de machtigingsvoorziening voor vrijwillig machtigen is nog niet vastgesteld. Op dit moment wordt niet bijgehouden op welk niveau machtigingen zijn geregistreerd. Huidige machtigingen kunnen afgegeven zijn via een proces op een lager betrouwbaarheidsniveau dan waarop patiënten of gemachtigden bij uw diensten inloggen.. De zorgverlener moet hier alert op blijven.

Weigeren van toegang

Ook als een patiënt een machtiging heeft afgegeven, mag de zorgaanbieder de toegang voor de gemachtigde weigeren als dat nodig is om ernstig nadeel voor de patiënt te voorkomen. Als zorgaanbieder moet u ervoor zorgen dat deze mogelijkheid gebruikt kan worden als een situatie daarom vraagt.

Bevoegdheid

In de publieke machtigingsvoorziening is geen rekening gehouden met het feit of mensen wel bevoegd zijn om iemand te machtigen, denk hierbij aan kinderen, wilsonbekwamen en mensen onder curatele. Iedereen met een DigiD kan een machtiging registreren. Hierin schuilt een risico. De zorgverlener moet hier alert op blijven en kan bij bedenkingen het dossier dicht zetten.

Waarom dit document?

Het machtigingsvraagstuk in digitale vorm heeft de laatste jaren veel aandacht gekregen. De behoefte bij patiënten om anderen te machtigen om voor hen diensten af te nemen bestaat al lang. Met de toename van digitale diensten in de zorg wordt digitaal machtigen ook steeds belangrijker. Het recht om je in je relatie met een zorgverlener door een ander digitaal te laten vertegenwoordigen, wordt wettelijk vastgelegd in de Wet digitale overheid. Deze behoefte wordt nog versterkt, doordat de zorgsector de verplichting heeft om het hoogst beschikbare betrouwbaarheidsniveau te gebruiken voor de toegang tot medische gegevens. Dit kan tot gevolg hebben dat het voor bepaalde patiënten, zoals minder digitaal vaardigen, lastiger wordt om zelf in te loggen.

Publieke machtigingsvoorziening

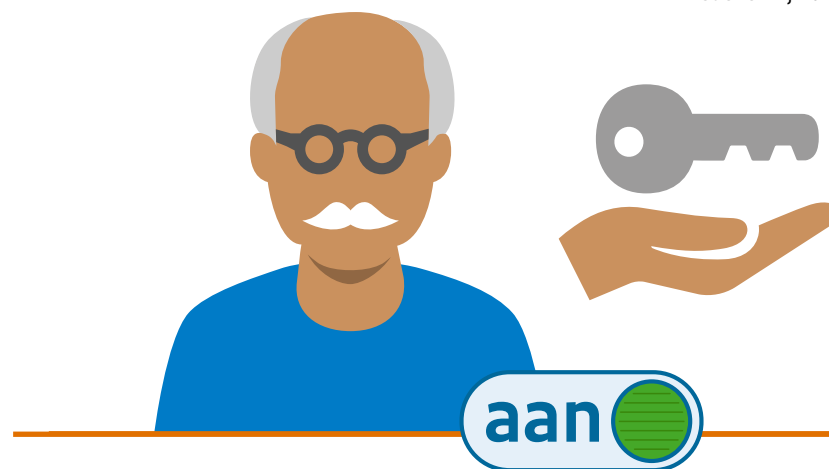
Zorgaanbieders moeten, zodra de Wet digitale overheid in werking treedt, hun digitale dienstverlening (patiëntportaal en/of Persoonlijke Gezondheidsomgeving (PGO)) beschikbaar stellen via inlogmiddelen die wettelijk erkend zijn. De publieke machtigingsvoorziening levert een mogelijkheid voor een burger om een vrijwillige machtiging af te geven voor het uitvoeren van een handeling waar digitale identificatie en authenticatie nodig is. Denk hierbij aan het doen van belastingaangifte of het aanvragen van huurtoeslag, maar dus ook voor het afnemen van digitale diensten van zorgaanbieders. De publieke machtigingsvoorziening is momenteel alleen gekoppeld aan DigiD. In de toekomst kunnen via deze machtigingsvoorziening ook machtigingen afgegeven worden voor alle andere wettelijk erkende inlogmiddelen.

Dit document bevat:

- De context van de publieke machtigingsvoorziening.
- De keuzes die je als zorgaanbieder hebt te maken met je systeemleverancier voor de functionele inrichting.
- Een advies over hoe de publieke machtigingsvoorziening bij voorkeur praktisch wordt ingericht binnen de digitale dienstverlening. Het advies valt uiteen in aanbevelingen en overwegingen. Deze zijn afgestemd met een afvaardiging van het zorgveld³.

Standaardisatie vergroot acceptatie

Met het afgeven van een machtiging is niet geregeld wat de gemachtigde mag doen in het patiëntportaal van de zorgaanbieder of via de PGO bij de zorgaanbieder en hoe de klantreis verloopt. Dat moet elke zorgaanbieder (eventueel in samenwerking met de softwareleverancier) zelf vastleggen. Dat betekent dat zorgaanbieders hierin verschillende keuzes kunnen maken met als gevolg dat het gebruik voor patiënten en gemachtigden zeer onduidelijk wordt. Standaardisatie in de gemaakte keuzes vergroot de duidelijkheid en herkenbaarheid voor de patiënt en de gemachtigde. Hoe beter het gebruikersgemak, hoe groter de acceptatie van deze voorziening. Het advies is om de patiënt centraal te stellen bij de inrichting door aanbevelingen en overwegingen in dit document op te volgen, tenzij er gegronde redenen zijn om hier vanaf te wijken.

Digitale vertegenwoordiging

Vormen van vertegenwoordiging

Machtigen en wettelijk vertegenwoordigen zijn beide vormen van vertegenwoordigen. Machtigen vindt plaats op vrijwillige basis. Aan wettelijke vertegenwoordiging ligt een (wettelijk bepaalde) gezagsrelatie of rechterlijke uitspraak ten grondslag. Wettelijk vertegenwoordigers zijn bijvoorbeeld ouders (of voogden) van minderjarige kinderen, maar ook bewindvoerders, curatoren en mentoren.

In dit hoofdstuk beschrijven we verschillende typen van vertegenwoordiging. Daarin beperken we ons tot de burger-burger-vertegenwoordiging die het meest relevant is in de zorg. Andere vormen van vertegenwoordiging, zoals nabestaandenmachtigingen en zaakmachtigingen worden niet nader toegelicht in dit document.

Machtigen

Machtigen is het vrijwillig geven van een bevoegdheid door een belanghebbende (patiënt) aan een of meerdere vertegenwoordigers (gemachtigde) om bepaalde handelingen uit te voeren.

[Lees verder →](#)

Ouderlijk gezag

Een minderjarig kind mag sommige beslissingen niet zelf nemen. Daarom staat het kind onder gezag, bijvoorbeeld van één of beide ouders. Voor (ouderlijk) gezag is er in de zorg een onderscheid tussen de doelgroepen 0 tot 12 jaar en 12 tot 16 jaar.

[Lees verder →](#)

Overige wettelijke vertegenwoordiging

De wettelijke vertegenwoordiger krijgt via een gerechtelijke uitspraak de bevoegdheid en de verantwoordelijkheid om namens een burger te handelen richting een zorgaanbieder.

[Lees verder →](#)

Digitale vertegenwoordiging

Machtigen

Machtigen is het vrijwillig geven van een bevoegdheid door een belanghebbende (patiënt) aan een of meerdere vertegenwoordigers (gemachtigde) om bepaalde handelingen uit te voeren. Bij het verstrekken van een machtiging krijgt een gemachtigde de bevoegdheid om namens een belanghebbende te handelen, zonder dat de daarbij horende verantwoordelijkheid van de belanghebbende overgaat op de gemachtigde. Een voorbeeld van een machtiging is een mantelzorger (buurman) die namens een patiënt de bloeddruk via een online portaal doorgeeft aan de huisarts.

Digitale vertegenwoordiging

Ouderlijk gezag

Een minderjarig kind mag sommige beslissingen niet zelf nemen. Daarom staat het kind onder gezag, bijvoorbeeld van één of beide ouders. Voor (ouderlijk) gezag is er in de zorg een onderscheid tussen de doelgroepen 0 tot 12 jaar en 12 tot 16 jaar.

- Bij kinderen tot 12 jaar hebben ouders beslissingsbevoegdheid.
- Bij kinderen tussen 12 en 16 jaar is dat een gedeelde beslissingsbevoegdheid tussen de ouders en het kind.
- Kinderen vanaf 16 jaar zijn voor de zorg volledig beslissingsbevoegd.

Voor de zorg betekent dit dat de ouder met gezag het recht heeft om (online) toegang te krijgen tot in ieder geval het dossier van een kind onder de 12 jaar. Hoewel ouders op basis van hun gezag toegang hebben tot het digitale dossier van hun kind, kan de arts de toegang tot het dossier ontzeggen als dat in strijd is met de zorg van goede hulpverlening.

Digitale vertegenwoordiging

Overige wettelijke vertegenwoordiging

Wettelijke vertegenwoordigers zijn burgers of rechtspersonen die door de kantonrechter worden benoemd tot mentor, voogd, bewindvoerder of curator. De wettelijke vertegenwoordiger krijgt via een gerechtelijke uitspraak de bevoegdheid én de verantwoordelijkheid om namens een burger te handelen richting een zorgaanbieder.

Bijzonder aan de wettelijke bevoegdheid op basis van een gerechtelijke uitspraak, is dat de bevoegdheid van de vertegenwoordiger kan zijn beperkt tot specifieke onderwerpen. Een financieel bewindvoerder krijgt bijvoorbeeld geen recht op inzage in het medisch dossier van de cliënt. In het geval van dergelijke vormen van wettelijke vertegenwoordiging moet in een digitale voorziening dus onderscheid worden gemaakt in de bevoegdheden die de wettelijke vertegenwoordiger heeft.

Meer informatie

Via de programmawebsite www.gegevensuitwisselingindezorg.nl/digitale-toegang is, veelal via doorverwijzingen, meer informatie te vinden over deze machtigingsvoorziening en de routeringsvoorziening ToegangVerleningService waarmee een aansluiting op eenvoudige wijze kan worden gerealiseerd.

Versie 1.0 - September 2021

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport | Directie Informatiebeleid